

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проєкту постанови Кабінету Міністрів України
«Про внесення змін до Положення про систему безперервного
професійного розвитку працівників сфери охорони здоров'я та Порядку
використання коштів, передбачених у державному бюджеті для
здійснення безперервного професійного розвитку працівників сфери
охорони здоров'я»

1. Мета

Проєкт постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до Положення про систему безперервного професійного розвитку працівників сфери охорони здоров'я та Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення безперервного професійного розвитку працівників сфери охорони здоров'я» (далі – проєкт акта) розроблено з метою розширення можливостей працівників сфери охорони при виборі заходів безперервного професійного розвитку, а також для покращення якості цих заходів за рахунок допуску до діяльності в якості провайдерів заходів безперервного професійного розвитку учасників проєктів міжнародної технічної допомоги.

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Проєкт акта розроблено Міністерством охорони здоров'я України з власної ініціативи з метою розширення можливостей працівників сфери охорони при виборі заходів безперервного професійного розвитку, а також для покращення якості цих заходів.

Відповідно до частин третьої, шостої статті 18 Закону України «Про освіту» післядипломна освіта є одним із складників освіти дорослих. Післядипломна освіта, крім інших, також включає спеціалізацію – профільну спеціалізовану підготовку з метою набуття особою здатності виконувати завдання та обов'язки, що мають особливості в межах спеціальності. Тобто, навчання на циклах спеціалізації також є безперервним професійним розвитком (далі – БПР) працівників сфери охорони здоров'я.

Військова агресія російської федерації проти України спричинила виникнення нових викликів. Величезна кількість бойових травм, опіків, порушень психіки та поведінки, пов'язаних із участю в бойових операціях та численними обстрілами цивільного населення, призвели до необхідності постійного навчання та здобуття нових професійних компетентностей працівниками сфери охорони здоров'я. В тому числі й вивчення існуючого міжнародного досвіду, застосування нових методів лікування та медичних виробів.

За участі міжнародних організацій, в тому числі проєктів міжнародної допомоги, значна кількість працівників сфери охорони здоров'я (лікарі різних спеціальностей, фахівці з реабілітації, фахівці з медичною і

фармацевтичною освітими) проходять відповідне навчання в закладах охорони здоров'я України та за її межами, передають свої знання колегам по роботі.

Разом з тим, вищезазначені заходи на сьогодні не є заходами БПР у значенні, наведеному в Положенні про систему безперервного професійного розвитку працівників сфери охорони здоров'я, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 14 липня 2021 року № 725 (далі – Положення), оскільки проекти міжнародної технічної допомоги не можуть бути зареєстровані, як провайдери заходів БПР.

В зв'язку з цим, працівники сфери охорони здоров'я змушені проходити додаткове навчання для нарахування визначеної законом кількості балів БПР.

Крім того, якщо для лікарів комунальних закладів охорони здоров'я, яких станом на 31 грудня 2022 року за даними Державної установи «Центр громадського здоров'я Міністерства охорони здоров'я України» (далі – Центр) в Україні зареєстровано 137549, передбачено відшкодування участі у заходах БПР за рахунок коштів державного бюджету (Порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення безперервного професійного розвитку працівників сфери охорони здоров'я, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 10 березня 2023 року № 216), то для інших категорій працівників сфери охорони здоров'я, серед яких станом на 31 грудня 2022 року лише молодших спеціалістів (фахових молодших бакалаврів, молодших бакалаврів, бакалаврів) з медичною освітою 241147 осіб, таке відшкодування не передбачено.

Відповідно до визначень, наведених у пункті 2 Порядку залучення, використання та моніторингу міжнародної технічної допомоги, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 15 лютого 2002 року № 153, міжнародна технічна допомога – фінансові та інші ресурси та послуги, що відповідно до міжнародних договорів України надаються партнерами з розвитку на безоплатній та безповоротній основі з метою підтримки України.

Станом на 3 січня 2024 року в Секретаріаті Кабінету Міністрів України зареєстровано 27 проектів міжнародної технічної допомоги, бенефіціаром в яких є МОЗ. За даними Центру у 2023 році було проведено 138 заходів БПР у сфері громадського здоров'я. На початок 2024 року Центром безоплатно проводиться навчання на 88 онлайн-курсах для працівників сфери охорони здоров'я, створених в рамках реалізації проектів міжнародної технічної допомоги або переданих Центру іншими юридичними особами, у тому числі міжнародними організаціями для проведення заходів БПР. На платформі дистанційного навчання Центру зареєстровано більше 161000 користувачів, видано більше 179000 сертифікатів. У межах статутної діяльності Центру, реалізації проектів міжнародної технічної допомоги та в рамках співпраці із благодійними фондами, неурядовими та міжнародними організаціями проводяться й інші заходи БПР, такі як тренінги, семінари, майстер-класи

тощо. Навчання на всіх зазначених заходах є безкоштовним для учасників. Загальна кількість заходів, що попередньо заплановано на 2024 рік Центром та Центрами контролю та профілактики хвороб МОЗ становить близько 250 та 150 відповідно.

Отже, реєстрація учасників проєктів міжнародної технічної допомоги, як провайдерів заходів БПР дозволить зробити інформування працівників сфери охорони здоров'я про якісні та безоплатні заходи БПР більш ефективним, що значно зменшить фінансове навантаження на них та державний бюджет.

Зменшенню фінансового навантаження на державний бюджет також сприятиме надання можливості Центру та Центрам контролю та профілактики хвороб МОЗ організувати проведення заходів БПР відповідно до регламенту визначеному МОЗ.

Станом на 31 грудня 2022 року за даними Центру в Україні налічується 1246 лікарняних закладів (з них – 96 відомчих), які можуть бути зареєстровані як провайдери заходів БПР.

Реєстрація їх в якості провайдера заходів БПР не дозволить їм в подальшому провадити діяльність, пов'язану з виробництвом, оптовою та роздрібною торгівлею, імпортом лікарських засобів, медичних виробів та допоміжних засобів реабілітації (асистивних технологій), що призведе до зменшення доходів цих закладів та збільшення витрат бюджетних коштів на їх реконструкцію, ремонт, переоснащення тощо. А це, в свою чергу, призведе до погіршення якості надання медичної (реабілітаційної) допомоги.

У той же час, згідно з вимогами статті 8 Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» кожен громадянин має право на безоплатне отримання у державних та комунальних закладах охорони здоров'я медичної допомоги. Держава гарантує громадянам України та іншим визначеним законом особам надання необхідних медичних послуг та лікарських засобів за рахунок коштів Державного бюджету України на умовах та в порядку, встановлених законодавством.

Тому, суб'єкти господарювання комунальної та державної форм власності, які є провайдерами заходів БПР, не потребують обмежень в частині залучення у склад засновників або органів управління осіб, які провадять діяльність, пов'язану з виробництвом, оптовою та роздрібною торгівлею, імпортом лікарських засобів, медичних виробів та допоміжних засобів реабілітації (асистивних технологій), або в частині перебування у господарських, цивільних, трудових відносинах з особами, які провадять таку діяльність.

У 2024 році на виконання напряму «Забезпечення безперервного професійного розвитку у сфері охорони здоров'я» бюджетної програми КПКВК 2301090 «Загальнодержавні заклади та заходи у сфері медичної освіти» в державному бюджеті передбачено 111185,3 тис. гривень.

Згідно з частиною сьомою статті 20 Бюджетного кодексу України дія Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для

здійснення безперервного професійного розвитку працівників сфери охорони здоров'я на 2023 рік, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 10 березня 2023 року № 216 (далі – Порядок), продовжується на 2024 рік. Постановою Кабінету Міністрів України від 23 лютого 2024 року № 193 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 10 березня 2023 р. № 216» було внесено зміни, в тому числі й у назву Порядку. Станом на сьогодні постановою Кабінету Міністрів України від 10 березня 2023 року № 216 затверджено Порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення безперервного професійного розвитку працівників сфери охорони здоров'я, що потребує внесення відповідних змін в абзац перший пункту 24 Положення.

Зважаючи на запровадження великої кількості якісних заходів БПР, які проводяться за рахунок коштів проєктів (програм) міжнародної технічної допомоги, інших джерел, не заборонених законодавством, та безоплатно потребують уточнень критерії, при наявності яких лікаря не може бути включено до переліку лікарів у закладах охорони здоров'я комунальної форми власності, які потребують навчання на заходах БПР за рахунок коштів державного бюджету.

Все наведене вище і викликало потребу у внесенні відповідних змін до Положення та Порядку.

3. Основні положення проєкту акта

Проєктом акта пропонується внести зміни до Положення про систему безперервного професійного розвитку медичних та фармацевтичних працівників, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14 липня 2021 року № 725 та Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення безперервного професійного розвитку працівників сфери охорони здоров'я, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 10 березня 2023 р. № 216.

4. Правові аспекти

У даній сфері суспільних відносин діють такі нормативно-правові акти:

Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я»;

Закон України «Про освіту»;

Закон України «Про вищу освіту»;

Закон України «Про професійний розвиток працівників»;

Закон України «Про захист персональних даних»;

Закон України «Про електронні довірчі послуги»;

Закон України «Про Державний бюджет України на 2024 рік»;

Стратегія розвитку медичної освіти в Україні, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 27 лютого 2019 року № 95-р;

постанова Кабінету Міністрів України від 15 лютого 2002 року № 153 «Про створення єдиної системи залучення, використання та моніторингу міжнародної технічної допомоги».

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація проєкту акта не потребує фінансування з державного та/або місцевих бюджетів.

6. Позиція заінтересованих сторін

Проєкт акта потребує проведення процедури громадського обговорення.

Проєкт акта не стосується питань функціонування місцевого самоврядування, прав та інтересів територіальних громад, місцевого та регіонального розвитку, прав осіб з інвалідністю, функціонування і застосування української мови як державної, тому не потребує погодження уповноважених представників всеукраїнських асоціацій органів місцевого самоврядування чи відповідних органів місцевого самоврядування, Урядового уповноваженого з прав осіб з інвалідністю та всеукраїнських громадських організацій осіб з інвалідністю, їх спілок, Уповноваженого із захисту державної мови.

Проєкт акта не стосується сфери наукової та науково-технічної діяльності, тому не потребує розгляду Науковим комітетом Національної ради з питань розвитку науки і технологій.

Проєкт акта потребує погодження з Міністерством фінансів України, Міністерством економіки України, Міністерством освіти і науки України, Міністерством цифрової трансформації України, Державною регуляторною службою України, Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини.

Проєкт акта потребує проведення правової експертизи в Міністерстві юстиції України.

7. Оцінка відповідності

У проєкті акта відсутні положення, що стосуються зобов'язань України у сфері європейської інтеграції; прав та свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод; впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків; містять ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією; створюють підстави для дискримінації.

Громадська антикорупційна, громадська антидискримінаційна та громадська гендерно-правова експертизи не проводилися.

Проєкт акта потребує направлення до Національного агентства з питань запобігання корупції для визначення необхідності проведення антикорупційної експертизи.

Проект акта потребує направлення до Урядового офісу координації європейської та євроатлантичної інтеграції Секретаріату Кабінету Міністрів України для проведення експертизи на відповідність зобов'язанням України у сфері європейської інтеграції, у тому числі міжнародно-правовим, та праву Європейського Союзу (acquis ЄС).

8. Прогноз результатів

Реалізація проекту акта не матиме впливу на ринкове середовище, забезпечення захисту прав та інтересів суб'єктів господарювання, громадян і держави; на розвиток регіонів, підвищення чи зниження спроможності територіальних громад; ринок праці, рівень зайнятості населення; громадське здоров'я, покращення чи погіршення стану здоров'я населення або його окремих груп; екологію та навколишнє природне середовище, обсяг природних ресурсів, рівень забруднення атмосферного повітря, води, земель, зокрема забруднення утвореними відходами, інші суспільні відносини.

Проект акта матиме вплив на ключові інтереси пацієнтів, працівників сфери охорони здоров'я, проекти міжнародної технічної допомоги, зареєстровані в установленому законодавством порядку, суб'єктів господарювання комунальної та державної форм власності.

Вплив на інтереси зацікавлених сторін:

Заінтересована сторона	Вплив реалізації акта на заінтересовану сторону	Пояснення очікуваного впливу
Пацієнти	Позитивний	Підвищення якості медичного обслуговування.
Проекти міжнародної технічної допомоги	Позитивний	Залучення більшої кількості працівників сфери охорони здоров'я до навчання.
Суб'єкти господарювання комунальної та державної форм власності	Позитивний	Залучення більшої кількості працівників сфери охорони здоров'я до навчання; можливість здійснювати реконструкцію, ремонт, переоснащення тощо.
Працівники сфери охорони здоров'я	Позитивний	Широкий вибір якісних заходів безперервного професійного розвитку.

Міністр охорони здоров'я України

Віктор ЛЯШКО

« ___ » _____ 2024 р.